

Onderwerp	Aanvraag 2021-2024 aanvullende maatregelen bestrijding Voortijdig Schoolverlaten (VSV) , regio Zuid-Kennemerland en IJmond
Nummer	2020/790143
Portefeuillehouder	Botter, J.
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	JOS
Auteur	Meer, J. van der
Telefoonnummer	023-5115091
Email	jmeer@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Vanaf januari 2021 is de nieuwe Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV) 2021-2024 van kracht. Het betreft aanvullende maatregelen op de reguliere VSV-aanpak. Voor financiering van de aanvullende VSV-maatregelen heeft de regio met de besturen van de Regionale Opleidingen Centra (ROC's), de schoolbesturen van het Voortgezet Onderwijs (VO) en de bestuurders van de Samenwerkingsverbanden VO op basis van deze Regeling een aanvraag voor de periode van 2021 tot en met 2024 ingediend. De nieuwe Regeling heeft ook betrekking op aanvullende maatregelen voor jongeren van 16 tot 23 jaar in kwetsbare posities en de groep jongeren zonder startkwalificatie, die op de peildatum 1 oktober langer dan een jaar geen opleiding volgen (de zgn. oud-vsv-ers). De VSV aanpak, inclusief de aanpak voor jongeren in kwetsbare posities wordt dan ook voortvarend voortgezet de komende periode. In 2021 wordt gestreefd naar het verminderen van nieuwe vsv-ers naar maximaal 500 in onze regio. Tevens is opdracht dat het percentage vsv-ers dat een jaar later terug naar school gaat of aan het werk is wordt verhoogd. Tot slot moet ook gestreefd worden naar een sluitend vangnet voor jongeren in kwetsbare posities. Onzekerheden hierbij zijn de gevolgen van de coronacrisis op korte en lange termijn en de maatregelen die al dan niet worden getroffen in het kader van de uitvoering van het Interdepartementaal beleidsonderzoek(IBO).</p>
Behandelaanpak voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de raadscommissie
Relevante eerdere besluiten	de Vervolgaanpak "Voortijdige Schooluitval van jongeren 2021 t/m 2022" (d.d. 20 november 2018, nr. 2018/695279)
Besluit College d.d. 10 november 2020	1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast. de secretaris, de burgemeester

1. Inleiding

Vanaf januari 2021 is de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2021-2024 van kracht. Het betreft *aanvullende* maatregelen op de reguliere VSV-aanpak. Voor financiering van de aanvullende VSV-maatregelen heeft de regio Zuid-Kennemerland en IJmond met de bestuurders van de Regionale Opleidingen Centra (ROC's), de schoolbesturen van het Voortgezet Onderwijs (VO) en de bestuurders van de Samenwerkingsverbanden VO op basis van deze regeling een aanvraag voor de periode van 2021 tot en met 2024 ingediend. De nieuwe regeling heeft ook betrekking op aanvullende maatregelen voor jongeren van 16 tot 23 jaar in kwetsbare posities en de groep jongeren zonder startkwalificatie, die op de peildatum 1 oktober langer dan een jaar geen opleiding volgen (de zgn. oud-vsv-ers).

De VSV aanpak, inclusief de aanpak voor jongeren in kwetsbare posities dient dan ook voortvarend te worden voortgezet de komende periode. Op basis van de *aanvullende* maatregelen moet gestreefd worden naar het verminderen van nieuwe vsv-ers naar maximaal 500 in 2024 in onze regio. Tevens is opdracht dat het percentage vsv-ers dat een jaar later terug naar school gaat of aan het werk is wordt verhoogd. Tot slot moet ook gestreefd te worden naar een sluitend vangnet voor jongeren in

Onzekerheden hierbij zijn de gevolgen van de coronacrisis op korte en lange termijn en de maatregelen die al dan niet worden getroffen in het kader van de uitvoering van het Interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO).

In eerste instantie wordt een groot deel van de al in 2016-2020 ingezette aanvullende VSV maatregelen voortgezet, met vernieuwende elementen. De opgestelde aanvraag met aanvullende maatregelen wordt verder uitgewerkt in een *Uitvoeringsagenda*. De uitvoering wordt gemonitord op de effecten en desgewenst kan tot herschikking van maatregelen (in overleg met OCW) worden overgegaan, indien daartoe aanleiding is. Op deze manier kan sneller op actuele ontwikkelingen geanticipeerd worden.

Over 2019 tot en met 2022 is in de regio een Meerjarenbeleidsplan, de Vervolgaanpak "Voortijdige Schooluitval van jongeren 2021 t/m 2022" (d.d. 20 november 2018, nr. 2018/695279) van kracht, waarin de visie en de ambities zijn vastgelegd. Uitgangspunt is dat aan jongeren optimale kansen worden geboden om zelfstandig te functioneren in de samenleving. Op die manier kan ook de Jeugdwerkloosheid structureel terug worden gedrongen. Dit kan bereikt worden door zoveel mogelijk jongeren hun schoolloopbaan te laten afsluiten met een startkwalificatie (=een diploma op minimaal Havo of MBO niveau 2). Daarmee hebben jongeren immers een betere kans op werk.

In situaties waarin het voor jongeren niet mogelijk is een startkwalificatie te behalen, bijvoorbeeld jongeren in het praktijkonderwijs, wordt zoveel mogelijk toegewerkt naar het behalen van beroepskwalificaties. Er worden hierbij ook verbindingen met aangrenzende domeinen gelegd, zoals de Jeugdwet, de Participatiewet en de uitvoering van Passend Onderwijs. Deze wijzigingen hebben immers invloed op de VSV- aanpak.

2. Kernboodschap

1.1. Aanvullende regeling om het aantal vsv-ers terug te dringen

Een landelijke trend is dat het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) de afgelopen periode 2016 -2020 schommelingen vertoont en over het schooljaar 2018-2019 is gestegen. Dat is ook in onze regio het geval. Voortijdig schoolverlaten is een hardnekkig probleem en om deze reden is opnieuw een aanvullende Regeling van kracht. De extra VSV maatregelen bewerkstelligen namelijk wel dat het aantal vsv-ers niet buitengewoon sterk stijgt en dat toch resultaten bij een aantal maatregelen worden behaald. Deze resultaten zijn mede door de intensieve en gezamenlijke aanpak met de schoolbesturen en andere ketenpartners bereikt.

1.2. Gezamenlijke Visie 2021 t/m 2024 is opgesteld in de regio

Elke jongere heeft recht op ontwikkeling en in principe dient elke jongere van 5 tot 27 jaar een passend scholings- of (leer)werk of dagbestedingsaanbod te ontvangen om voor jongeren een optimale ontwikkeling en participatie in de samenleving te bereiken.

De VSV aanpak betreft een gezamenlijke en reguliere inzet door de regio, MBO en VO in Zuid-Kennemerland en IJmond, waarbij zoveel mogelijk preventief en integraal wordt gewerkt. De maatregelen van de VSV aanvraag 2021 t/m 2024 zijn hierop aanvullend.

1.3. Aanvraag is ingediend voor de nieuwe Regeling 2021 t/m 2024

Op basis van de nieuwe Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2021 -2024 is door de regio en de schoolbesturen een aanvraag ingediend. In Bijlage I wordt de brede VSV aanpak in de regio met de aanvullende maatregelen uiteengezet. Ter informatie is het rapport van bureau Oberon (zie bijlage II) bijgevoegd. Ook de aanvraag (bijlage III) is toegevoegd. Het programma is op basis van regionale analyses tot stand gekomen. De regio, schoolbesturen VO en MBO en de Samenwerkingsverbanden VO hebben bovendien opnieuw een samenwerkingsovereenkomst (bijlage IV) ondertekend om de aanpak gezamenlijk voort te zetten en uit te breiden.

1.4. De doelstellingen zijn vernieuwd

De doelstellingen zijn vernieuwd en hebben op basis van de Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2021-2024 betrekking op *drie categorieën*, namelijk :

I. Verminderen van vsv-ers: Uitgaande van de situatie voor de crisis: Vermindering van het aantal nieuwe vsv-ers met ruim 10% (van 584 naar 500) in 2024. Het verlagen van VSV kan bereikt worden door maatregelen van preventief werken, de verzuimaanpak, het bieden van heroriëntatietrajecten en het bieden van extra begeleiding en maatwerk aan jongeren op basis van hun ondersteuningsbehoefte, in het bijzonder bij de overstapmomenten (van onderwijs naar onderwijs of van onderwijs naar werk of dagbesteding).

II. Vergroten percentage VSV dat een jaar later terug naar school gaat of aan het werk is: Uitgaande van de situatie voor de crisis: Streefcijfers: 30% naar school en 30% naar werk. Jongeren zijn (tijdig) in beeld en krijgen extra begeleiding aangeboden om terug te keren naar school of werk, in samenwerking met partners, ook uit het arbeidsmarktdomein (Werkplein, Werkgeversservicepunt/leerwerkloket, Werk- en Inkomen/re-integratiepartners) en partners dagbesteding.

III. *Monitoren, ondersteunen en begeleiden van jongeren in kwetsbare posities*: Dit betreft met name jongeren vanuit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, entreeopleiding, voortgezet onderwijs (Vmbo) en ook jongeren van de Internationale Schakelklas (ISK) richting vervolgopleiding, werk of dagbesteding. We moeten komen tot een volledig sluitend vangnet in en door de RMC regio.

De gevolgen van de crisis zullen naar verwachting negatieve invloed hebben op de te bereiken doelstellingen.

1.5. Uitvoering via drie Programmalijnen

Om bovenstaande doelstellingen te realiseren vindt de uitvoering plaats via drie programmalijnen:

- Het voorkomen van nieuwe vsv-ers (preventief werken)
- Het bieden van (extra) begeleiding aan jongeren
- Het door ontwikkelen van een sluitend vangnet

1.6 Nieuwe elementen toegevoegd aan de maatregelen

De maatregelen koersen elk veelal op meerdere doelstellingen van de regeling. Het betreft maatregelen bekostigd via het budgetdeel van de contactschool en ook via het budgetdeel van de contactgemeente.

De maatregelen die liepen zoals beoogd (conclusies rapport Oberon) zijn gehandhaafd en waar mogelijk zijn nieuwe elementen toegevoegd. Ook wordt de samenhang met reguliere inzet nog meer versterkt waar dit kan en wordt ook ingezet op leren van elkaar.

Hieronder een overzicht van de aanvullende maatregelen met korte toelichting:

-Heroriëntatie Jongeren hebben dikwijls een verkeerd beroepsbeeld of onvoldoende duidelijke verwachting van de opleiding. De maatregel maakt een gefundeerde beroepskeuze door jongeren beter mogelijk, waardoor zij (uiteindelijk) een startkwalificatie behalen. Vandaar dat er extra wordt ingezet op loopbaanoriëntatie (LOB) en een zo goed mogelijke afstemming tussen VO en MBO. Het blijft van belang studenten te begeleiden in hun keuze en indien zij een verkeerde keuze hebben gemaakt, hen opnieuw te motiveren voor een opleiding en te ondersteunen in het nieuwe keuzeprocess. Dit aanbod is ook open gesteld voor de doelgroep oud-vsv-ers, die weer terug moeten worden geleid naar opleiding, leerwerktrajecten of werk.

-Stimuleren aanwezigheid studenten op school

Het verzuim voor jongeren vanaf 18 jaar en ouder wordt gericht, breed en intensief opgepakt. De samenwerking tussen RMC(Regionale Meld- en Coördinatiefunctie) en MBO wordt nog meer versterkt, waarbij het MBO eerst aan zet is. Er is een nauwe samenwerking tussen Leerplein/RMC en het MBO, onder anderen met de inzet van vsv coaches om zo snel mogelijk (preventief) te handelen bij verzuim en vooral steeds meer gezamenlijk af te stemmen wat de beste aanpak voor de student is. Deze preventieve aanpak met het MBO en de aangrenzende regio Amstel- en Meerlanden wordt voortgezet. Deze medewerkers motiveren, begeleiden en monitoren de studenten van 18 jaar en ouder om hen in het onderwijs te houden, een diploma te behalen en niet meer te verzuimen. RMC voert naast de gesprekken met jongeren ook huisbezoeken(in corona tijd deurbezoeken) uit.

-Inzet Leerwerkmakelaar

De leerwerkmakelaar van het RBL Leerplein ondersteunt jongeren die niet in staat zijn zelfstandig een stageplek te verwerven. De leerwerkmakelaar herplaatst en begeleidt de jongere soms intensief de eerste periode bij de werkgever, indien dit nodig is. Er wordt nauw samengewerkt met een team gevormd met de leerwerkmakelaar die de studenten van het Nova College bedient. De leerwerkmakelaar van het Nova College richt zich op MBO-studenten die extra ondersteuning nodig hebben voor het vinden van een werkgever en begeleidt de student naar een stageplek.

De leerwerkmakelaar van het RBL Leerplein richt zich op jongeren, die al uitgevallen zijn en herplaatst moeten worden en ook op jongeren van Pro (Praktijkonderwijs), VSO (Voortgezet Speciaal Onderwijs) en ISK (Internationale Schakelklas).

De leerwerkmakelaars vormen een team met het leerwerkloket en het Stagebureau en onderzoeken ook welke werkgever goed zou passen en helpen de jongeren over de drempel. Ook wordt Coaching on the job geboden als jongeren net gestart zijn en zijn de leerwerkmakelaars vraagbaak voor bedrijven/werkgevers. In samenwerking met SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven) en het ROC wordt een regionaal actieplan opgesteld voor wat betreft de acquisitie van stageplekken. In de aangrenzende regio Amstel- en Meerlanden zijn ook leerwerkmakelaars actief, waarmee wordt afgestemd.

-Vorming Nova Startcollege

Educatie en Entree en niveau 2 opleidingen verzorgen onderwijs aan kwetsbare jongeren, jongvolwassenen en nieuwkomers. Het versterken van de verbinding van deze opleidingen kan bijdragen aan het succesvol begeleiden van studenten naar werk en/of een startkwalificatie. Er wordt de komende twee tot drie jaar gewerkt aan de vorming van het 'Nova Startcollege'. In dit college worden Educatie, Entree en Niveau 2 verbonden.

-Begeleiding voortraject naar werk

Begeleiden van studenten zonder en met startkwalificatie in het voortraject naar (duurzaam) werk. Dit gebeurt in samenwerking met re-integratiepartners. Deze maatregel wordt nog nader uitgewerkt voor de laatste twee subsidiejaren. Hierbij worden de uitkomsten van de verschillende pilots en ontwikkelingen in het land, zoals de pilots gebaseerd op de motie Kwint en ontwikkelingen in de regio als input gebruikt.

-Aanvullend aanbod voor jongeren in kwetsbare posities

Het creëren en uitvoeren van maatwerktrajecten voor jongeren in kwetsbare posities, met name jongeren die dreigen uit te vallen of uitgevallen zijn in:

- Praktijkonderwijs (pro) naar MBO en/of leerwerktraject of werk
- Voortgezet Speciaal onderwijs (VSO) naar MBO en/of werk of dagbesteding
- VMBO basisberoepsgerichte leerweg (bb) naar vervolg(leerwerk)trajecten
- Internationale Schakelklassen (ISK) naar vervolgtraject, o.a. naar MBO of leerwerktraject

In de vorige VSV periode is geïnventariseerd welke knelpunten en hiaten er in het aanbod zijn. Gebleken is dat soms passend aanbod en ook structurele financiering voor bestaand aanbod ontbreken.

Er wordt in deze nieuwe periode aanvullend aanbod ontwikkeld op basis van geconstateerde behoefte van jongeren en uitgevoerd voor bovengenoemde jongeren om tot een sluitend vangnet in de regio te komen.

Ook komt het voor dat aanbod niet bekostigd kan worden voor jongeren uit bovenstaande groepen en daarvoor wordt maatwerkbudget ingezet. Waar nu achteraf maatwerkbudget wordt ingezet, wordt toegewerkt naar een structurele aanpak voor genoemde groep, waar nodig met inzet van dit aanvullend vsv budget. Hierbij worden de reguliere budgetten bij pro, vso, MBO en VO en bij de regio (onderwijs, re-integratie, dagbesteding) uiteraard eerst zoveel mogelijk ingezet.

Voor de uitvoering is ook extra inzet van het RBL Leerplein (RMC/leerplicht) nodig om deze jongeren in kwetsbare posities te spreken, te motiveren o.a. in multidisciplinaire teams/uitstroomtafels en vroegtijdig naar de juiste route van vervolgopleiding, leerwerktraject, werk of dagbesteding toe te kunnen leiden.

Extra wordt door de regio ingezet op een twee jarige monitoring van deze groepen.

-Extra mogelijkheden voor jongeren van de Internationale Schakelklas (ISK)

In de uitvoering van de VSV aanpak is in 2018-2019 een aantal knelpunten geconstateerd voor een aantal doelgroepen jongeren in kwetsbare posities. Eén van deze doelgroepen zijn de jongeren op de Internationale Schakelklassen (ISK) in Haarlem en Beverwijk. Het gaat bijvoorbeeld om jongeren die niet leerbaar zijn en geen MBO Entree niveau gaan behalen en die moeten uitstromen naar arbeid of een (Perspectief) leerwerktraject, beschut werk of dagbesteding. Dikwijls zijn er onvoldoende faciliteiten voor NT2 ondersteuning en/of passende arbeidsplaatsen beschikbaar.

Er is een groot risico dat deze jongeren voortijdig uitvallen. Met de eventuele mogelijkheden in leerroutes die de nieuwe Inburgeringswet gaat bieden met ingang vanaf 2021 e.v. wordt in de regio verbinding gelegd. Daarnaast is sprake van doorstroom naar Entree, naar Praktijkonderwijs, naar VSO en/of naar VMBO zijn mogelijk te creëren vervolgotrajecten. Ook mogelijk andere oplossingen (bijv. peer to peerprojecten) kunnen worden ingezet.

-Intensieve ondersteuning door Trajectcoaches MBO (Plusvoorziening)

Deze maatregel biedt aan studenten van MBO niveaus 1 t/m 4 met meervoudige problematiek extra ondersteuning voor het welslagen van het onderwijsproces. Op deze wijze is er extra aandacht voor de student en kunnen studievoortgangsbelemmeringen opgepakt worden. Zo wordt expertise passend onderwijs en interne begeleiding bijvoorbeeld gebundeld.

3. Consequenties

Door de VSV aanvullende maatregelen wordt bijgedragen aan de uitvoering van de visie en ambities van de Regionale Vervolgaanpak "Voortijdige Schooluitval van jongeren 2021 t/m 2022"

De rode draad in de VSV aanvullende maatregelen 2021 t/m 2024 is overeenkomstig de uitgangspunten in het Meerjarenbeleidsplan van de regio, op basis waarvan zoveel mogelijk een preventieve aanpak van de schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten, samen met de partners uit met name het onderwijsveld, hulpverlening en arbeidsmarkttoeleiding wordt uitgebreid en voortgezet.

4. Vervolg

De VSV aanvraag ad totaal € 4.316. 260 (waarvan € 2.830.768 via de contactschool en € 1.485.492 via de contactgemeente) is inmiddels goedgekeurd door het ministerie van OCW.

Uitvoering in 2021 t/m 2024 vindt plaats door het Leerplein en alle scholen van VO en de MBO instellingen in (en buiten) de regio.

5. Bijlagen

- Aanbiedingsbrief aan DUO/ministerie OCW
- Bijlage I: Brede VSV aanpak en jongeren in kwetsbare positie in de regio
- Bijlage II: Rapport Analyses VSV en jongeren in kwetsbare positie, bureau Oberon
- Bijlage III: Aanvraag vsv 2021-2024
- Bijlage IV: Samenwerkingsovereenkomst